

HỘI ÁI HỮU BIÊN HOÀ

Website: <http://hoiaihuubienhoatx.org>
Email liên lạc: datlam1951@yahoo.com

Hội Ái Hữu Biên Hoà hân hạnh giới thiệu đến quý vị bài: **Tùng Sơn** – Nghệ Sĩ Khẩu Cầm Danh Tiếng Nhất Việt Nam của thân hữu **Trần Đình Phước** đóng góp trên diễn đàn. Hội chân thành cảm tạ tác giả. Kính mời thưởng lãm.

Trân trọng.

TÙNG SƠN NGHỆ SĨ KHẨU CẦM DANH TIẾNG NHẤT VIỆT NAM

Trần Đình Phước

(Ông sinh năm 1930. Năm nay ông vừa đúng 90 tuổi. Kính chúc ông nhiều sức khỏe. Xin viết vài hàng ghi lại kỷ niệm một lần đến thăm ông, được ông vui vẻ trò chuyện và tặng một cây kèn Harmonica.)

Khẩu Cầm (Harmonica) là một loại nhạc cụ nhẹ, dễ đi chuyển và rất quen thuộc trong các buổi sinh hoạt ở bất cứ nơi đâu và ở bất cứ mọi hoàn cảnh nào, nhất là trong sinh hoạt lửa trại của Hướng Đạo. Nói đến nhạc cụ này, bà con Việt Nam đều nhắc đến một nghệ sĩ tài danh, nổi tiếng sử dụng khẩu cầm một cách tuyệt vời, mà từ xưa đến nay có một không hai. Ông đã gắn bó với cây khẩu cầm gần 70 năm, xuất hiện trên khắp mọi miền đất nước, và ngay cả ở nước ngoài. Ông đã được khán giả thưởng ngoạn khâm phục, nhiệt liệt ca tụng, tán thưởng; và Trung Tâm Sách Kỷ Lục Việt Nam công nhận là: “Người Có Phong Cách Biểu Diễn Khẩu Cầm Độc Đáo Nhất Việt Nam”. Đó là **Nghệ Sĩ Khẩu Cầm Tòng Sơn**.

Do một sự tình cờ và may mắn tôi đã có dịp tiếp xúc ông, tôi nhớ hôm đó là sáng Thứ Hai, 19 tháng 06 năm 2006. Khi đó, tôi ngồi uống cà-phê một mình tại quán bà Chi cũ, số 5 Nguyễn Phi Khanh, Đa Kao thì nghe 3 thanh niên ngồi kế bên nhắc tên Nghệ Sĩ Tòng Sơn, họ dự định sẽ đi thăm ông vào cuối tuần. Nhân cơ hội này, tôi hỏi họ số điện thoại và nơi ông đang ở. Họ thắc mắc tại sao tôi lại hỏi thì tôi nói tôi rất ái mộ ông, rất mong được gặp mặt ông, nhưng không biết ông ở đâu. Thế là! Họ vui vẻ cho tôi địa chỉ và số điện thoại của Nghệ Sĩ Tòng Sơn.

Sau khi uống ly cà-phê xong, tôi gọi ngay Nghệ Sĩ Tòng Sơn theo số điện thoại được cho. Đầu dây bên kia có tiếng trả lời là Tòng Sơn. Tôi vội vàng nói, tôi là một khán giả từ lâu ái mộ ông và xin phép được đến thăm ông. Sau khi chờ vài giây, ông trả lời đồng ý và cho biết chỉ gặp ngay trưa nay, vì sau đó ông có học trò đến nhà học, và tối phải đi biểu diễn cho một đám cưới tổ chức tại một nhà hàng ở Quận 3.

Thời tiết Sài Gòn giữa trưa tháng Sáu khi mưa, khi nắng bất chợt. Ngồi trên chiếc xe đạp cọc cạch, tôi đạp đến cổng Xe Lửa Số 6, nằm trên đường Trương Minh Giảng cũ, mà mồ hôi ra nhễ nhại ướt đầm cả sơ-mi. Tạm nghỉ vài phút cho bớt mệt, sau đó quẹo mặt đạp khoảng 200 mét, tôi phải vác xe đạp băng qua đường rày, gặp một cái chợ nhỏ đang nhóm ồn ào có tên cũ là Chợ Ga, tên mới là Trần Hữu Trang. Tôi đem gửi xe ở bãi giữ xe.

Hỏi thăm mấy người bán hàng rong trước chợ về Nghệ Sĩ Tòng Sơn, nhưng không ai biết! Cuối cùng, có một bác lớn tuổi dắt tôi đến số nhà 86/9. Bác nói ông Tòng Sơn đang ở đây. Đó là một căn nhà bằng ván, lợp tôn rất ọp ẹp. Nhìn thấy phía dưới nhà có một phụ nữ đang ngồi đạp máy may. Tôi bèn nói với cô, tôi muốn tìm Nghệ Sĩ Tòng Sơn. Cô bèn chỉ tay lên trên cái gác lửng nhỏ và nói chú ấy thuê đã nhiều năm nay, rồi cô nói tôi cứ tự nhiên bước thang lên gác. Hình như chú đang đợi người nào đó?

Khi bước lên tới gác, Nghệ Sĩ Tòng Sơn bắt tay tôi, rồi ân cần mời tôi ngồi xuống sàn gác vì không có ghế. Ông hỏi tôi làm sao

biết ông ở đây mà tìm đến. Tôi trả lời là do một sự tình cờ mà thôi! Tôi nói với ông, hôm nay được gặp ông quả là quá may mắn và rất mãn nguyện vì ngay từ thuở thơ ấu, tôi rất mê xem ông thổi khẩu cầm và ước ao được gặp mặt ông một lần. Nay, có duyên lành được tiếp xúc trực tiếp với ông.

Tôi xin được gọi ông bằng anh và xin được tò mò hỏi vài câu.

Anh đồng ý và yêu cầu tôi chỉ hỏi những gì có liên quan đến Harmonica.

- Xin anh cho biết sơ qua về anh.

* Anh quê quán ở Vĩnh Long, sinh năm 1930. Tên khai sinh là Dương Ngô Tông. Nghệ Sĩ Tông Sơn là do anh ghép tên thân phụ đứng sau tên anh.

- Nguyên nhân nào anh đến với nhạc cụ Khẩu Cầm

* Đây chỉ là một sự tình cờ đưa đến. Năm anh 15 tuổi, anh lượm được cây Harmonica do ai đánh rơi. Từ đó anh mầy mò, ngêu ngao hằng ngày với cây kèn này, mà hoàn toàn không biết một tí gì về nhạc lý, cũng như không biết cách sử dụng nó. Sau này, được ông anh bà con biết một chút về Harmonica và nhạc lý hướng dẫn, nên anh làm quen dần và có thể thổi vài bản nhạc đơn giản. Năm 20 tuổi, anh rời bỏ quê lên Sài Gòn lập nghiệp. Lúc này, anh đã thổi tương đối thành thạo, có thể chơi những bản nhạc khó khăn và phức tạp hơn. Bạn bè thấy anh thổi khẩu cầm có nét,

nên đã khuyến khích anh tham dự cuộc thi tuyển lựa ca sĩ và sử dụng nhạc cụ do Đài Phát Thanh Pháp Á tổ chức. Kết quả anh chiếm giải nhất về sử dụng nhạc cụ. Kể từ đó, anh bắt đầu sự nghiệp Khẩu Cầm, mang kèn đi biểu diễn trong các chương trình đại nhạc hội, nhà hàng, đám cưới và lưu diễn khắp nơi, kể cả một số nước ở Đông Nam Á, có nhiều chỗ anh được trả cát-sê rất cao.

- Những bài hát nào đã đưa anh đến gần với khán giả nhất.

* Rất nhiều bài đã đưa anh đến gần với khán giả mộ điệu. Có thể kể: Xóm Đêm của Phạm Đình Chương, Đêm Đông của Nguyễn Văn Thương, Tôi Đưa Em Sang Sông của Y Vũ và Nhật Ngân.. Một số bài hát ngoại quốc như: Đồng Xanh (Greenfields-The Brothers Four) Bésamé Mucho, Tình Ca Du Mục, Cách Bướm Vờn Xuân. Ngoài ra, một bài hát trong phim “**The Good, The Bad and The Ugly**” trong đó có phần đệm nhạc bằng Harmonica. Anh thấy thích và cố gắng bắt chước cho bằng được. Anh phải bỏ ra rất nhiều thời gian tập luyện. Và lần đầu tiên khi xuất hiện trước công chúng đã được mọi người đón nhận và nhiệt liệt hoan nghinh.

- Ngoài tài thổi khẩu cầm. Làm cách nào anh có thể lôi cuốn được khán giả cảm tình với anh?

* Anh rất trân trọng khán giả. Vì thế, khi xuất hiện trước mặt họ anh luôn luôn trau chuốt, trang phục chỉnh tề và lạ mắt. Anh đã bỏ ra nhiều tiền để mua sắm, may quần áo hợp thời trang ở những

tiệm may nổi tiếng của Sài Gòn để có một dáng bên ngoài hấp dẫn, ngõ hầu khán giả đã ái mộ, càng ái mộ anh hơn.

- Anh có thể cho biết ước mơ của anh?

* Anh chỉ có một ước mơ duy nhất là Ôn Trên cho anh có sức khoẻ tốt để được đến với khán giả lâu dài. Ngày nào còn thở là ngày đó anh còn cầm cây Harmonica đứng biểu diễn trước khán giả. Giống như kiếp tâm phải nhả tơ.

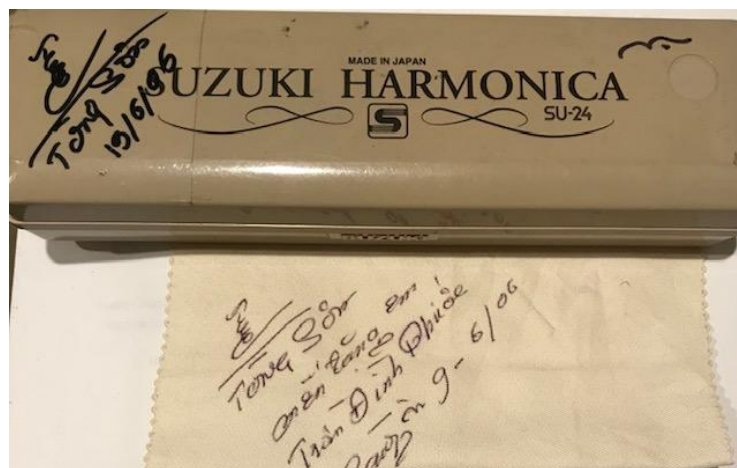
- Người ta đồn anh sưu tầm được nhiều loại khẩu cầm. Vậy anh cho xem được không?

* Nghe xong. Anh bèn đứng dậy đi lại phía tủ quần áo mang ra một cái valise Sansonite nhỏ đã cũ, trong đó chứa cả mấy chục cây kèn. Anh giới thiệu cho tôi từng cây một, giá trị của nó, mua lúc nào và mua ở đâu. Anh cho biết tất cả cây kèn này anh đều rất quý. Anh coi chúng như là những đứa con tinh thần, luôn luôn nâng niu, giữ gìn thật kỹ lưỡng như là báu vật. Sau mỗi lần đi biểu diễn về, anh đều lau chùi sạch sẽ và để chúng trở lại trong valise. Rồi, anh cầm cây kèn Harmonica chỉ có một lỗ khoe với tôi. Đây là cây kèn rất hiếm mà anh quý nhất. Đã có một người chuyên môn sưu tầm Harmonica trả giá rất cao, nhưng anh nhất định không bán, dù hoàn cảnh đang gặp khó khăn.

Nhìn gia tài Harmonica đồ sộ của anh, tôi biết là anh đã bỏ ra nhiều thời gian, tiền bạc, công sức và đi nhiều nơi mới có thể sưu tầm được. Đến đây, tự nhiên anh nói: “Nếu em thích bất cứ cây

kèn nào trong Valise này, trừ cây kèn một lỗ thì anh sẽ tặng em để làm kỷ niệm”. Tôi không ngờ anh có nhã ý đề nghị với tôi. Điều này khiến tôi đắn đo, do dự và bối rối. Thấy tôi im lặng. Anh lại nói tiếp với tôi: “Em đừng ngại. Đây là xuất phát từ tấm lòng của anh đặc biệt dành cho em. Dù em và anh chưa hề quen nhau, chưa hề một lần gặp mặt, nhưng khi vừa tiếp chuyện với em là anh đã có cảm tình liền. Anh cứ tưởng chừng như anh em mình quen biết nhau đã lâu”.

Tôi chọn cây kèn Suzuki 24 lỗ, made in Japan nằm trong hộp. Anh nói với tôi: “Cây kèn này, anh phải lựa đi, lựa lại, thử tới, thử lui cả mấy chục cây mới mua được. Nay, em thích thì anh tặng em để làm kỷ niệm cho buổi gặp gỡ bất ngờ này. Từ xưa tới nay, anh chưa bao giờ tặng cho bất cứ ai hết!” Sau đó, anh lấy Permanent Ink Marker ký tên trên hộp kèn và trao cho tôi.

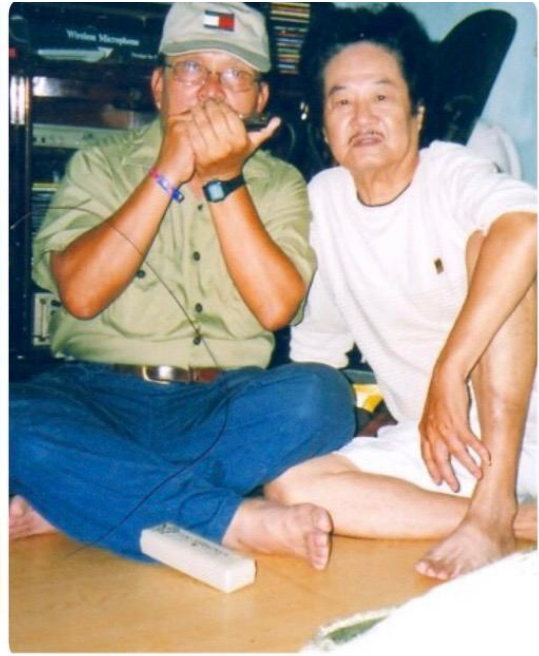

Tiếp đến, anh chỉ tôi cách cầm kèn, hít thở, giữ hơi và một số kinh nghiệm về khẩu cầm mà anh có được. Anh cũng tặng tôi các CD

và DVD của anh. Đây là hoài bảo mà anh đã nhiều năm ấp ủ mới thành hình.

Nghe tiếng ồn ào dưới chân cầu thang, tôi chắc là học trò của anh đã tới. Xin chào anh ra về và xin được gửi tặng anh một chút quà mà tôi đã chuẩn bị trước ở nhà. Anh nói ngay: “Bộ em muốn trả tiền mua cây kèn của anh tặng sao?” Và anh nhất định từ chối món quà của tôi trao anh. Tôi phải năn nỉ nhiều lần. Nếu anh không nhận quà của em thì em xin trả lại cây kèn anh tặng cho em. Cuối cùng, anh mới đồng ý nhận cho tôi vui.

Tôi nói với anh: “Đây là tấm lòng chân thật của: Một người em dành cho một người anh mà từ lâu ái mộ. Một Thần Tượng thời thơ ấu của em. Một người ở phương xa chưa hề quen biết anh, chưa một lần gặp mặt”.

Một trong hàng triệu khán giả ngưỡng mộ tài nghệ một nghệ sĩ
khẩu cầm danh tiếng nhất Việt Nam: **Tòng Sơn**, tôi xin được chân
thành cảm ơn Nghệ sĩ Tòng Sơn đã dành cho tôi một tình cảm đặc
biệt. Dù chỉ mới gặp anh lần đầu.

Trần Đình Phước
(San José, California-2020)